

Н.Б. Токар, ас., НТУ «ХП», Харків

Г.Л. Подольська, ст. викл., НТУ «ХП», Харків

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК УЦІНКИ ЗАПАСІВ

В умовах кризового періоду економіки підприємства України стикаються з проблемами реалізації готової продукції. Все частіше вони змушені відпускати готову продукцію на склад, щоб не призупиняти виробництво. Продукція, яка тривалий час знаходиться на складах, втрачає свою первісну якість і може бути реалізована тільки за зниженою ціною, тобто за ціною реалізації. Тому для підприємств, що є платниками податків, дуже важливо правильно відобразити операції з уцінки запасів в обліку.

Основним документом, що регламентує порядок та умови відображення в бухгалтерському обліку та фінансової звітності таких господарчих операцій, є П(С)БО №9. Відповідно до цього положення запаси відображаються по чистій реалізаційній вартості, якщо на дату балансу їх ціна знизилась або вони зіпсовані, застарілі, або іншим чином втратили первісно очікувану економічну користь. У випадку наявності об'єктивних даних щодо знецінення запасів, вони підлягають уцінці на дату балансу [2].

Згідно з Положенням про порядок уцінки товарно-матеріальних цінностей уцінку товарів можливо проводити, якщо вони не продаються (не використовуються у виробництві) більш трьох місяців або частково втратили свою первісну цінність. Уцінка проводиться тільки за рішенням керівника

підприємства та згідно з результатами проведеної інвентаризації. При цьому уцінці не підлягають товари, які оформлені під заставу, знаходяться у резерві або на відповідальному збереженні [3]. Розміри уцінки товарів визначаються комісією на підставі експертних оцінок з урахуванням ступеню втрати їх споживчих властивостей та насиченості ринку такими товарами. Данні про уцінку товарів, продукції заносяться до опис-акту відповідної форми згідно додатку до Положення про порядок уцінки товарно-матеріальних цінностей. Результати уцінки відображаються у тому ж місяці, в якому було складено опис-акт уцінки.

Відповідно до вимог П(С)БО №9 сума, на яку первісна вартість запасів перевищує чисту вартість їх реалізації, та вартість повністю втрачених (зіпсованих або яких не вистачає) запасів в бухгалтерському обліку списується на витрати звітного періоду [2]. Також доцільно урахувати те, що згідно з п.7 Положення про порядок уцінки товарно-матеріальних цінностей після виявлення товарів, продукції та надмірних товарно-матеріальних цінностей підприємствами мають бути знайдені можливості їх максимальної реалізації, уцінці підлягають тільки запаси, що обліковуються на балансі підприємства та не продані на дату балансу.

У Податковому кодексі України (п.152.10 ст.152) визначено, що у випадку прийняття платником податку рішення про уцінку активів згідно правилам бухгалтерського обліку, така уцінка з метою оподаткування не змінює балансову вартість активів та доходів чи витрат такого платника податків, пов'язаних з придбанням вказаних активів [1]. При цьому норми вказаного пункту не застосовуються до операцій, за якими іншими нормами цього Кодексу передбачено визнання доходів та витрат згідно даних бухгалтерського обліку. Оскільки рішення з уцінки активів приймається згідно правилам бухгалтерського обліку, то необхідно виконувати вимоги Положення про порядок уцінки товарно-матеріальних цінностей.

Список літератури: 1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246 (із змінами та доповненнями) 3. Положення про порядок уцінки та реалізації залежальї продукції з групи товарів

широкого споживання, продукції виробничо-технічного призначення та надмірних товарно-матеріальних цінностей, затверджене наказом Мінекономіки України та Мінфіну України від 10.09.96 р. № 120/190